

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено

на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Виробнича (соціальна) практика»,
що викладається в межах ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів – 2022

Назва дисципліни	Виробнича (соціальна) практика
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Мартіросян Леся Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: lesia.martirosian@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок 15.00-17.00 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського 7) Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/praktyka
Інформація про дисципліну	«Виробнича (соціальна) практика» є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота». Її тривалість визначена навчальним планом і складає 4 тижні у VIII семестрі, загальною кількістю 180 год, що відповідає 6 кредитам ECTS.
Коротка анотація дисципліни	«Виробнича (соціальна) практика» призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти четвертого року навчання для денної та заочної форми навчання.

	<p>Організатором практики є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. Виробнича (соціальна) практика передбачає поглиблення та закріплення студентами теоретичних знань з соціальної роботи, одержаних при вивченні відповідних курсів; набуття студентами досвіду проведення досліджень і практичної соціальної роботи з різними категоріями населення та в різних галузях соціальної роботи; розвиток професійної самосвідомості та самовизначення студентів.</p> <p>Базами для проходження практики можуть бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> – соціально-психологічні служби освітніх закладів (загальноосвітні школи, школи-інтернати, дитячі будинки); соціальні служби, спеціалізовані соціальні заклади (дитячі будинки сімейного типу, соціальні притулки, реабілітаційні центри, хоспіси, геріатричні пансіонати); – територіальні центри соціального обслуговування одиноких та непрацездатних громадян; управління соціального захисту; управління праці і соціальної політики; управління у справах сім'ї, дітей та молоді; служби у справах неповнолітніх; спеціалізовані заклади пенітенціарної системи; – заклади дозвілля і культурної анімації (підліткові клуби, клуби за місцем проживання, клуби за інтересами, сімейні клуби); громадські організації, благодійні фонди
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета: сприяти підвищенню професійного рівня і ділових якостей соціального працівника, формувати у студентів уміння і навички самостійної роботи по оволодінню професійними функціями, сприяти набуттю практичного досвіду професійної діяльності у закладах соціальної сфери.</p> <p>Завдання практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ознайомитися із структурою об'єкта практики. – Розробити та здійснити план роботи на період практики за обраним напрямом діяльності. – Здійснити аналіз об'єкта практики за напрямками діяльності. – Працювати за конкретним напрямом діяльності об'єкта практики. – Розробити функціональні обов'язки фахівця по виконанню завдань обраного напрямку роботи. – Оволодіти практичними технологіями соціальної роботи з різними категоріями населення. – Розробити власний проект реалізації соціальної програми за окремим напрямом діяльності. – Оволодіти уміннями виконання професійних обов'язків соціального працівника у комплексі. – Уміти встановлювати професійно-етичні відносини з різного типу клієнтами та співробітниками об'єкта практики. – Розробити пропозиції щодо розвитку та підвищення ефективності роботи об'єкта практики за конкретним напрямом соціальної роботи.

**Література для вивчення
дисципліни**

Базова

1. Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації / за наук. ред. В.Г. Панка – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 100 с.
2. Бондаренко Н.О. Соціальна діагностика: підручник / Н.О. Бондаренко. К.: О.В.Ямчинський. 2021. 240 с.
3. Ведення випадку в сфері захисту дитини. URL : <https://www.unicef.org/ukraine/media/9081/file/case-management2.pdf>
4. Діти з особливими потребами в школі : психол.-пед. супровід / [авт.-упоряд.: Романова О. М. та ін.]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 127 с.
5. Закон України «Про соціальні послуги». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
6. Зайченко М.В. Інструментарій соціального педагога / М. Зайченко. – К. : Шк. Світ, 2011. – 128 с.
7. Медична і соціальна реабілітація: підручник (ВНЗ I-III р.а.) / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – 2-е вид., переробл. і доповн. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». К., 2018. 464 с.
8. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери. // Авт. кол.: С.С. Валько, Л.С. Лоріашвілі, М.С. Лоріашвілі, А.І. Павловський, Ю.А. Саранков, Я.М. Туреханов, Ю.М. Удовенко. К.: ХХ, 2011. 304 с.
9. Організація психологічної реабілітації дітей-інвалідів (Методичний посібник Міністерства праці та соціальної політики України). К.: 2008. 28 с.
10. Потоцька Ю.В. Консультування : соціально-педагогічний аспект / Ю.В. Потоцька. К. Шкільний світ, 2019. 109 с.
11. Про затвердження форми Акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 28 квітня 2004 року № 95. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-04>
12. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах. Наказ Мінсоцполітики України від 09.07.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#Text>.
13. Перелік державних стандартів соціальних послуг. URL : <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199>.
14. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с
15. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з

вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.

16. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В.Залеська та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с.
17. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : метод. рек. / автори-упор. В. Г. Панок, З.О. Гаркавенко, О.Г. Карагодіна, А.С. Шапошнікова. – [2-е вид., стереотип.]. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 76 с.
18. Харченко С.Я., Краснова Н.П., Харченко Л.П. Соціально-педагогічні технології. [Навч.-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Луганськ, 2005. 552 с.

Допоміжна

19. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 №161 // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382 – 399.
20. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) // Інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. – № 17 – 18. – С. 16 – 30.
21. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. URL : https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.<http://www.library.edu-ua.net>
2. Електронна бібліотека. <http://el-biblioteka.at.ua>
3. Електронна бібліотека.<http://books.tr200.net>
4. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) <http://www.nbu.gov.ua/portal>
5. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush>

	<p>6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. http://www.nbuv.gov.ua</p> <p>7. Львівський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді https://social.lviv.ua/institution/socsluzhby/</p> <p>8. Управління «Служби у справах дітей» Львівської міської ради https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/viddil-sluzhba-u-spravakh-dite</p> <p>9. Притулок для дітей Служби у справах дітей Львівської облдержадміністрації http://prytulok.lviv.ua</p> <p>10. Центр підтримки дітей при ліцеї «Просвіта» Львівської міської ради http://litsey-prosvita.lviv.ua/</p> <p>11. Львівська правнича гімназія http://www.law-gymnasia.lviv.ua/</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>180 годин (для студентів денної та заочної форми навчання)</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Проходження практики сприяє формуванню:</p> <p>Інтегральної компетентності (ІК): ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальних компетентностей (ЗК) ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>Фахових компетентностей (СК) ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах. ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах. ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів. ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p>

	<p>ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>ФК18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p> <p>ФК19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.</p> <p style="text-align: center;">Успішне проходження практики сприятиме досягнення здобувачами <i>програмних результатів навчання</i></p> <p>ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p>ПРН6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.</p> <p>ПРН9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p>ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.</p> <p>ПРН14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.</p> <p>ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p> <p>ПРН22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>ПРН24. Здійснювати соціально-педагогічну діяльність на партнерських засадах, налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад, створювати умови для розвитку особистості, її здібностей.</p>
Ключові слова	Клієнти, оцінка потреб клієнта, соціальні послуги, соціальний працівник, соціальний педагог.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік

Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Основи соціально-правового захисту особистості», «Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти», «Соціально-педагогічна робота з різними типами сімей», «Соціальна підтримка осіб похилого віку», «Соціальна робота з клієнтами у складних життєвих обставинах», «Соціальна робота в центрах соціальних служб», «Соціальна профілактика девіантної поведінки», «Технології соціальної роботи в Україні та світі»																						
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Бесіда, консультації, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, спостереження, тестування, аналіз наукової літератури, проектування.																						
Необхідні обладнання	Проектор, комп'ютер, бланки для питальників, канцелярське обладнання																						
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою на основі аналізу роботи на базі практики (50 балів) та під час диференційованого заліку (50 балів):</p> <p><i>На базі практики (50 балів):</i></p> <table data-bbox="656 863 2132 1209"> <tr> <td>Пакет матеріалів діяльності закладу (установи), нормативно-правові документи, якими керується заклад (установа)</td> <td style="text-align: right;">– 3 балів</td> </tr> <tr> <td>Проект соціальної програми з урахуванням специфіки закладу (установи)</td> <td style="text-align: right;">– 7 балів</td> </tr> <tr> <td>Типове завдання з урахуванням специфіки бази практики</td> <td style="text-align: right;">– 10 балів</td> </tr> <tr> <td>Проект соціальної програми з урахуванням специфіки закладу (установи)</td> <td style="text-align: right;">– 5 балів</td> </tr> <tr> <td>Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта</td> <td style="text-align: right;">– 5 балів</td> </tr> <tr> <td>Проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта</td> <td style="text-align: right;">– 10 балів</td> </tr> <tr> <td>Конспекти проведених консультаційних, розвивальних, просвітницьких заходів</td> <td style="text-align: right;">– 10 балів</td> </tr> </table> <p><i>Під час проведення заліку (50 балів):</i></p> <table data-bbox="656 1270 2132 1433"> <tr> <td>Своєчасність здачі звітної документації практики</td> <td style="text-align: right;">– 5 балів</td> </tr> <tr> <td>Якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації</td> <td style="text-align: right;">– 30 балів</td> </tr> <tr> <td>Презентація результатів практики</td> <td style="text-align: right;">– 10 балів</td> </tr> <tr> <td>Присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики</td> <td style="text-align: right;">– 5 балів</td> </tr> </table>	Пакет матеріалів діяльності закладу (установи), нормативно-правові документи, якими керується заклад (установа)	– 3 балів	Проект соціальної програми з урахуванням специфіки закладу (установи)	– 7 балів	Типове завдання з урахуванням специфіки бази практики	– 10 балів	Проект соціальної програми з урахуванням специфіки закладу (установи)	– 5 балів	Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта	– 5 балів	Проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта	– 10 балів	Конспекти проведених консультаційних, розвивальних, просвітницьких заходів	– 10 балів	Своєчасність здачі звітної документації практики	– 5 балів	Якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації	– 30 балів	Презентація результатів практики	– 10 балів	Присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики	– 5 балів
Пакет матеріалів діяльності закладу (установи), нормативно-правові документи, якими керується заклад (установа)	– 3 балів																						
Проект соціальної програми з урахуванням специфіки закладу (установи)	– 7 балів																						
Типове завдання з урахуванням специфіки бази практики	– 10 балів																						
Проект соціальної програми з урахуванням специфіки закладу (установи)	– 5 балів																						
Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта	– 5 балів																						
Проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта	– 10 балів																						
Конспекти проведених консультаційних, розвивальних, просвітницьких заходів	– 10 балів																						
Своєчасність здачі звітної документації практики	– 5 балів																						
Якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації	– 30 балів																						
Презентація результатів практики	– 10 балів																						
Присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики	– 5 балів																						

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
------------	--

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання	Термін виконання
1	<p>Ознайомлення з установою, керівництвом, складом працівників, основними завданнями та напрямками роботи, категоріями клієнтів. Проходження інструктажу з техніки безпеки.</p> <p>Планування власної діяльності на час проходження практики, визначення графіку роботи.</p> <p>Налагодження первинного контакту з клієнтами.</p> <p>Визначення вразливих груп. Визначення потенційних отримувачів соціальних послуг.</p> <p>Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта та необхідних в подальшому соціально-педагогічних дій.</p> <p>Підготовка методичного матеріалу для проведення консультативних, корекційних, розвивальних, просвітницьких заходів.</p>	Групова, індивідуальна робота	1-22	<p>Підібрати методи для оцінки потреб та комплексно діагностики клієнта.</p> <p>Підібрати методичний матеріал для проведення консультативних, корекційних, розвивальних, просвітницьких заходів.</p> <p>Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань.</p>	1 тиждень
2	Підготовка та проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта, згідно обговорених і затверджених керівником практики діагностичних	Групова, індивідуальна робота	1-22	Підготувати стимульний матеріал для проведення діагностичних процедур.	2 тиждень

	<p>методик.</p> <p>Опрацювання даних, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.</p> <p>Обговорення проведення роботи з керівником практики від кафедри.</p> <p>Проведення консультативних/ корекційних/ розвивальних/ просвітницьких заходів.</p> <p>Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі практики.</p> <p>Підбір матеріалів для проекту соціальної програми з урахуванням специфіки бази практики.</p> <p>Представлення результатів діагностики.</p> <p>Оформлення документації.</p>			<p>Провести консультативний/ корекційний/ розвивальний/ просвітницький захід.</p> <p>Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань.</p>	
3	<p>Підготовка та проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта, згідно обговорених і затверджених керівником практики діагностичних методик.</p> <p>Опрацювання даних, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.</p> <p>Обговорення проведення роботи з керівником практики від кафедри.</p> <p>Проведення консультативних/ корекційних/ розвивальних/ просвітницьких заходів.</p> <p>Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі практики.</p> <p>Підбір матеріалів для проекту соціальної програми з урахуванням специфіки бази практики.</p> <p>Представлення результатів діагностики.</p> <p>Оформлення документації.</p>	<p>Групова, індивідуальна робота</p>	1-22	<p>Провести аналіз результатів діагностики.</p> <p>Провести консультативний/ корекційний/ розвивальний/ просвітницький захід.</p> <p>Підібрати матеріали для проекту соціальної програми з урахуванням специфіки бази практики.</p> <p>Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань.</p>	3 тиждень
4	<p>Розробка, згідно отриманих результатів оцінки потреб та соціально-педагогічної, психологічної діагностики, індивідуального плану соціально-педагогічної роботи з клієнтом.</p> <p>Розробка проекту соціальної програми з урахуванням</p>	<p>Групова, індивідуальна робота</p>	1-22	<p>Провести консультативний/ корекційний/ розвивальний/ просвітницький захід.</p> <p>Розробити проект соціальної програми з</p>	4 тиждень

	<p>специфіки бази практики. Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі практики. Підготовка та подання звіту про проходження практики Презентація результатів практики в установі. Оформлення документації.</p>			<p>урахуванням специфіки бази практики. Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань.</p>	
4	Презентація результатів практики на кафедрі	Презентація, виступ			4 тиждень